

Sygn. akt VI U 311/16

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodnicząca:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	Michał Maśnik

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2016 r. w Szczecinie

sprawy E. G. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania E. G. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 1 czerwca 2015 roku nr (...)

postanawia:

1. **odrzuć odwołanie;**

2. **przekazać Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S. do merytorycznego rozpoznania złożony w trybie art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych wniosek E. G. (1) o ponowne zbadanie okoliczności związanych z podleganiem przez niego ubezpieczeniom społecznym w okresie objętym decyzją z 1 czerwca 2015r., nr (...).**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 czerwca 2015 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że E. G. (1) podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresach od 1 września 2005r. do 31 sierpnia 2010r. oraz od 3 sierpnia 2014r., a ponadto, że w okresach od 1 czerwca 2005r. do 31 sierpnia 2005r. oraz od 1 września 2010r. do 2 sierpnia 2014r. nie podlegał takim ubezpieczeniom z tego tytułu. W uzasadnieniu decyzji krótko opisano przyczyny jej wydania, w tym wyjaśniono, że według poczynionych przez organ rentowy ustaleń E. G. prowadzi od roku 1999 bez przerwy działalność gospodarczą w ramach spółki cywilnej (...), jednak nie zgłosił się z tego tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

Powyższa decyzja została doręczona E. G. w dniu 3 czerwca 2015r.

E. G. (1) odwołał się od opisaney wyżej decyzji dopiero w dniu 15 grudnia 2015r., podnosząc, iż we wskazanych w niej okresach nie prowadził pozarolniczej działalności gospodarczej. Podniósł zarazem, że znaczenie i skutki tej decyzji były dla niego niezrozumiałe, dlatego też się od niej nie odwołała. Podkreślił, że jeśli decyzja ta przesądza określenie warunków umorzenia należności zgodnie z przepisami ustawy abolicyjnej, to wnosi o przywrócenie terminu do zaskarżenia decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odrzucenie.

W toku postępowania E. G. (1) złożył do akt sprawy szereg dokumentów mających świadczyć w jego ocenie o tym, iż z dniem 1 czerwca 2005r. zakończył prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Na rozprawie w dniu 25 maja 2015r. oświadczył, że składa wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy przez organ rentowy w oparciu o przepis art. 83a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, z uwzględnieniem treści złożonych obecnie dokumentów.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią przepisu art. 477⁹ § 1 k.p.c., odwołania od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji. W § 3 tego samego przepisu wskazano z kolei, iż sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się.

Jak z powyższego wynika, zasadą jest, iż sąd ma obowiązek odrzucić każde odwołanie, które zostało złożone z uchybieniem miesięcznego terminu. Może zaś tego zaniechać jedynie w takiej sytuacji, w której stwierdzi, że łącznie wystąpiły dwie przesłanki: po pierwsze nie przekroczone „nadmiernie” terminu miesiąca do wniesienia odwołania, po drugie zaś – owe „nienadmierne” przekroczenie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się (por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2006r., sygn. akt III UK 168/05, czy postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1999 r., sygn. akt II UKN 588/99).

Należy nadto w tym miejscu zaznaczyć – w ślad za Sądem Najwyższym - iż w odrębnym postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych postępowanie o przywrócenie terminu o jakim mowa w art. 168 k.p.c. w odniesieniu do odwołania, czyli pisma wszczynającego postępowanie, nie jest stosowane. Sąd z urzędu, w trakcie wstępnego badania sprawy, dokonuje nie tylko sprawdzenia zachowania przez stronę terminu do wniesienia odwołania, ale także - w przypadku stwierdzenia opóźnienia - ocenia jego rozmiar oraz przyczyny. Sąd ma dyskrejonalną możliwość potraktowania spóźnionego odwołania tak, jakby zostało wniesione w terminie. Może tego dokonać pod warunkiem uznania, że przekroczenie terminu nie jest nadmierne oraz że nastąpiło z przyczyn niezależnych od skarżącego. Stosownie do oceny tych okoliczności odwołanie odrzuca albo nadaje mu bieg. Ocena, czy zarówno przekroczenie terminu nie było nadmierne, jak i czy przekroczenie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się, jest pozostawiona uznaniu sądu.

Mając powyższe na uwadze, odnosząc się do okoliczności rozpoznawanej sprawy, należy wskazać, iż opóźnienie w złożeniu przez E. G. (1) odwołania do sądu niewątpliwie było nadmierne. Termin do jego złożenia upływał bowiem na początku lipca 2015r., podczas gdy E. G. złożyła je dopiero w połowie grudnia 2015r. Termin został więc przekroczony ponad pięciokrotnie, co niewątpliwie nie mieści się w pojęciu „nie nadmierności”.

Dodatkowo nie została spełniona także druga przesłanka o jakiej mowa w omawianym przepisie. W ocenie Sądu Okręgowego skarżący nie przedstawił bowiem żadnych dowodów na to, iż w okresie od lipca do grudnia 2015 roku zaistniały jakieś niezależne od niego przyczyny, które uniemożliwiły mu zachowanie ustawowego terminu na odwołanie się od niekorzystnej dla niego decyzji ZUS do sądu. Co więcej, odwołujący się zaprzeczył, aby takie okoliczności zaistniały, wskazując tylko, że nie wiedział, iż decyzja ta jest dla niego niekorzystna, sam określając swoje zachowanie jako „nierozważne”.

Mając powyższe na uwadze, konieczne stało się uznanie, że uchybienie terminowi do złożenia odwołania nastąpiło z przyczyn od skarżącego zależnych, Co za tym idzie, na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c. orzeczono jak w punkcie 1. Sentencji.

Zgodnie z treścią przepisu art. 477¹⁰ § 2 k.p.c., jeżeli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nie rozpoznane przez organ rentowy, sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu.

Z regulacji tej wynika więc reguła, zgodnie z którą niedopuszczalne jest dochodzenie przed sądem żądania, które nie było rozpoznane przez organ rentowy. W związku tym żądanie, które nie było przedmiotem decyzji organu rentowego, a zostało zgłoszone w odwołaniu lub w toku postępowania przed sądem, musi zostać przekazane przez sąd do rozpoznania organowi rentowemu (por. wyrok SN z dnia 25 maja 1999 r., II UKN 622/98, OSNP 2000, nr 15, poz. 591).

W tej sytuacji, mając na uwadze fakt, iż w toku niniejszego procesu odwołujący złożył do akt szereg nowych dokumentów (nowych dowodów mających świadczyć o tym, że w okresie objętym zaskarżoną decyzją nie prowadził działalności gospodarczej), a jednocześnie złożył wniosek o poddanie ich ocenie ZUS w trybie art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, na podstawie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. orzeczono jak w punkcie 2. sentencji.